

Het NT2-onderwijs in Vlaanderen

Een stand van zaken

Chloé Lybaert
November 2022

Afbakening en leeswijzer	3
Begrippen- en afkortingenlijst	4
1 Het NT2-landschap in Vlaanderen	6
2 Wet- en regelgeving	6
2.1 Oprichting externe verzelfstandigde agentschappen	6
2.2 Regie over het NT2-aanbod	7
2.3 Adviesverstrekking m.b.t. Nederlands leren en oefenen	7
2.4 Inburgering	8
2.4.1 Doelgroep, rechten en plichten	8
2.4.2 Het inburgeringstraject	9
2.4.3 Inburgering in Brussel	12
2.5 Andere taalvereisten	12
3 Formele NT2-aanbod in Vlaanderen	13
3.1 Ligo Centra voor Basiseducatie	13
3.2 Centra voor Volwassenenonderwijs	14
3.3 Universitaire talencentra	14
3.4 VDAB, Actiris en Syntra	14
4 Taalniveaus en toetsing	15
4.1 Taalniveaus	15
4.2 Toetsing taalniveaus	15
Referenties	17

Afbakening en leeswijzer

Bij het afbakenen van de focus van de tekst zijn de volgende criteria gehanteerd:

- **Doel:** Deze tekst heeft tot doel de lezer te informeren over het NT2-onderwijs in Vlaanderen. De tekst schetst de hoofdlijnen van wet- en regelgeving, het beleid en het aanbod en bevat links naar de vindplaatsen van meer gedetailleerde informatie, waar dat relevant is.
- **Leestijd:** De tekst zou de lezer in ongeveer een uur op de hoogte moeten brengen van de belangrijkste elementen van het NT2-onderwijs.
- **Focus op NT2:** NT2-onderwijs vindt vaak plaats in het kader van inburgering, terwijl inburgering uit meer programmaonderdelen bestaat dan enkel taal. We noemen de andere onderdelen maar gaan er minder uitgebreid op in.
- **Houdbaarheid:** Het NT2-onderwijs en de wetten en regelingen die het onderwijs aansturen, zijn voortdurend in verandering. Deze tekst zal onherroepelijk te zijner tijd herzien moeten worden, maar tegelijk hebben we getracht waar mogelijk beperkte houdbaarheid te vermijden.

Op een aantal plaatsen in deze tekst zijn kaders te vinden met fictieve cursistprofielen. Ze laten telkens een voorbeeld zien van een NT2-leerder en leggen uit welke plaats die leerder in het NT2-landschap inneemt.

Begrippen- en afkortingenlijst

Actiris	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, die instaat voor vorming en begeleiding van werklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
AgII	Afkorting voor het 'Agentschap Integratie en Inburgering', een extern verzelfstandigd agentschap dat in Vlaanderen en Brussel het inburgeringsbeleid in de praktijk uitvoert.
de Agentschappen	De extern verzelfstandigde agentschappen die het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid in de praktijk uitvoeren: het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) voor Vlaanderen en Brussel, Atlas voor de stad Antwerpen, In-Gent voor de stad Gent.
asielzoeker	Een verzoeker om internationale bescherming: een persoon die een verzoek indient om in een land te verblijven, omdat die het eigen land is ontvlucht.
CNaVT	Afkorting voor 'Certificaat Nederlands als Vreemde Taal', een certificaat dat het niveau van kennis van het Nederlands van een anderstalige aantoont.
COVAAR-test	Cognitieve-vaardigheidstest die peilt naar de leervaardigheid van anderstalige nieuwkomers.
CBE	Afkorting voor 'Centrum voor basiseducatie', een centrum dat volwassenenonderwijs aanbiedt voor laaggeletterden. Sinds 2021 dragen die centra de naam 'Ligo'.
CVO	Centrum voor volwassenenonderwijs
Decreet volwassenenonderwijs	Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs
ERK	Het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, een kader dat een instrument biedt om het niveau te beschrijven waarop iemand zijn talen beheerst.
EVA	Afkorting voor 'Extern Verzelfstandigd Agentschap', een agentschap dat belast wordt met een welbepaalde beleidsuitvoerende taak.
het Huis	Huis van het Nederlands Brussel, instantie die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de activiteiten opneemt rond Nederlands leren en oefenen.
inburgeraar	Een persoon van 18 jaar of ouder die behoort tot de doelgroep van inburgering.
inburgeringsattest	Attest dat een inburgeraar krijgt wanneer die het inburgeringstraject succesvol heeft doorlopen.
Inburgeringsdecreet	Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.
inburgeringsplicht	Wettelijke verplichting om een inburgeringstraject te volgen.
inburgeringstraject	Een door de overheid georganiseerd begeleid traject naar integratie voor personen die in het land komen wonen of er nog niet lang verblijven. Voor veel nieuwkomers is het volgen van een inburgeringstraject verplicht.

intake	Individueel kennismakingsgesprek tussen een kandidaat-cursist van een NT2-opleiding en een van de Agentschappen of het Huis.
ITNA	Afkorting voor 'Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen', een taalvaardigheidstoets ontwikkeld door vier Vlaamse universiteiten waarmee het niveau van Nederlands kan worden getest.
kandidaat-cursist	Iemand die zich wil inschrijven voor een opleiding in het volwassenenonderwijs (hier meer specifiek voor een NT2-opleiding).
Ligo	Sinds 2021 de naam van de centra voor basiseducatie (CBE), die volwassenenonderwijs aanbieden voor laaggeletterden.
MO	Afkorting voor het vormingspakket 'Maatschappelijke Oriëntatie' dat deel uitmaakt van het inburgeringstraject.
NT2-aanbieder	Instelling die onderwijs Nederlands als tweede taal (NT2) aanbiedt.
OCMW	Afkorting voor een 'Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn', dat een aantal maatschappelijke dienstverleningen verzorgt en zo voor het welzijn van burgers zorgt.
Syntra	Opleidingscentrum dat praktijkgerichte opleidingen aanbiedt, ook opleidingen NT2 specifiek voor werkzoekenden en werknemers.
UTC	Universitair Talencentrum
VDAB	Afkorting voor 'Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding', een Vlaamse overheidsdienst die vooral als taak heeft werkzoekenden te bemiddelen en te begeleiden naar werk.
vreemdeling	Een persoon die niet de Belgische nationaliteit heeft.
vreemdeling met een wettig verblijf	Een persoon die niet in het bezig is van de Belgische nationaliteit, maar wel gemachtigd of toegelaten is tot een verblijf of vestiging in België, of volgens een geldig document in België mag verblijven.

1 Het NT2-landschap in Vlaanderen

Opleidingen Nederlands als tweede taal (NT2) nemen een belangrijke plaats in het Vlaamse volwassenenonderwijs in. Al sinds het schooljaar 2013-2014 ligt het aantal unieke inschrijvingen¹ in een opleiding NT2 en alfabetisering NT2 hoger dan 100.000. Om een idee te geven: in 2020-2021 was het NT2-onderwijs met ruim 109.000 unieke inschrijvingen goed voor 37% van het totale aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs (Statistiek Vlaanderen, 2022).

Cursisten die zich inschrijven voor een NT2-opleiding hebben daar uiteenlopende redenen voor. Een heel belangrijke reden is inburgering: nieuwkomers mogen of moeten een inburgeringstraject volgen waarvan lessen NT2 een onderdeel vormen. Anderen volgen – los van het inburgeringstraject of na afloop – een opleiding Nederlands, bijvoorbeeld omdat ze vlot willen kunnen communiceren met vrienden en familie, omdat ze hun kansen op de arbeidsmarkt willen vergroten of omdat ze zich willen inschrijven in het hoger onderwijs en daarvoor eerst moeten slagen voor een taalttest.

2 Wet- en regelgeving

Het NT2-volwassenenonderwijs en het inburgeringsbeleid worden in Vlaanderen geregeld volgens twee decreten. Voor inburgering is dat het [‘Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid’](#) met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten (hierna ‘Inburgeringsdecreet’ genoemd). Het NT2-onderwijs voor volwassenen in Vlaanderen wordt georganiseerd in overeenstemming met het [‘Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs’](#), met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten (hierna ‘Decreet volwassenenonderwijs’ genoemd).

In deze tekst wordt de regelgeving beschreven zoals die op het moment van schrijven (i.e. anno november 2022) van toepassing is. In 2021 en 2022 werden nog enkele belangrijke wijzigingen aangebracht aan beide decreten, wijzigingen die op het moment van schrijven echter nog niet allemaal werden doorgevoerd. Wanneer relevant zal nog naar de oudere regelgeving verwezen worden en ook een aantal wijzigingen worden vermeld die in de nabije toekomst doorgevoerd zullen worden.

2.1 Oprichting externe verzelfstandigde agentschappen

Het [Inburgeringsdecreet](#) stelt dat een extern verzelfstandigd agentschap het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid moet uitvoeren in het eentalig-Nederlandse Vlaanderen en het tweetalige Brussel. Dat agentschap heeft de opdracht om de integratie te ondersteunen, stimuleren en begeleiden. In Vlaanderen en Brussel werden in de praktijk niet één maar drie agentschappen opgericht.

Zoals voorgeschreven in het decreet staan die agentschappen in voor de adviesverstrekking en begeleiding van personen van buitenlandse herkomst, met het oog op participatie en integratie in de maatschappij. Adviesverstrekking over de Nederlandse taal maakt een wezenlijk onderdeel uit van die opdracht (zie 2.3.): de agentschappen bieden zelf geen lessen NT2 aan, maar ze hebben de regie over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod in Vlaanderen. Ze gaan ook samen met een anderstalige op zoek naar de meest passende cursus en school, organiseren taaltesten en ondersteunen de kansen van anderstaligen om buiten de school Nederlands te oefenen. De agentschappen organiseren ook het Vlaamse inburgeringstraject, waar NT2-lessen een onderdeel van vormen (zie 2.4.2.). Dat inburgeringstraject is een traject voor volwassen nieuwkomers dat als doel heeft om hen de nodige kennis en vaardigheden te laten ontwikkelen om actief te kunnen deelnemen aan de samenleving ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 16, 17, 46/3).

Vlaanderen en Brussel kennen de volgende drie agentschappen:

¹ D.w.z. het aantal inschrijvingen door verschillende cursisten: een cursist die in de loop van een schooljaar verschillende inschrijvingen heeft in dezelfde opleiding, wordt daarbij slechts eenmaal geteld.

- Het **Agentschap Integratie en Inburgering** (AgII) voor Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (met uitzondering van de steden Antwerpen en Gent),
- **Atlas** voor de stad Antwerpen,
- **In-Gent** voor de stad Gent.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest neemt het [Huis van het Nederlands Brussel](#) (en niet het AgII) de activiteiten op rond Nederlands leren en oefenen. In het vervolg van de tekst wordt met 'de Agentschappen' naar de drie externe verzelfstandigde agentschappen verwezen en met 'het Huis' naar het Huis van het Nederlands Brussel.

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

In-Gent
integratie en inburgering.

In de volgende paragrafen wordt stilgestaan bij de taken van de Agentschappen en het Huis.

2.2 Regie over het NT2-aanbod

De Agentschappen en het Huis hebben tot opdracht gekregen de regie op te nemen over een behoeftedekkend en behoeftegericht NT2-aanbod in Vlaanderen ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 17), en worden daarom ook wel de 'regisseurs van het NT2-aanbod' genoemd (Vlaamse afsprakenkader NT2, 2020, p. 5). Tot hun opdracht behoort een zo volledig mogelijk overzicht te verwerven van de vraag naar lessen NT2, de uitval en redenen daartoe, de doorstroom, wachtlijsten, enz. Dat heeft als doel vraag en aanbod optimaal op elkaar af te stemmen ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 46/3). '[Het Vlaamse Afsprakenkader NT2](#)' bevat een gedetailleerde beschrijving van de manier waarop dat behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod tot stand komt en de afspraken die daarrond gemaakt worden.

2.3 Adviesverstrekking m.b.t. Nederlands leren en oefenen

De Agentschappen en het Huis voorzien in advies en begeleiding op maat van anderstaligen met betrekking tot Nederlands leren in Vlaanderen. Ze doen dat niet enkel voor anderstaligen die tot de doelgroep inburgering behoren en een inburgeringstraject moeten of kunnen volgen (cf. 2.4.1), maar meer algemeen voor alle anderstaligen die in Vlaanderen Nederlands willen leren:

Alle anderstaligen vanaf 16 jaar (of 15-jarigen die de eerste twee leerjaren van het secundair onderwijs hebben gevolgd) die nog geen (deel)certificaat NT2 hebben, worden doorverwezen naar het Agentschap/Huis. Kandidaat-cursisten die wel beschikken over een (deel)certificaat NT2, kunnen eveneens een beroep doen op de dienstverlening van het Agentschap/Huis, maar kunnen eventueel ook rechtstreeks bij de NT2-aanbieder terecht ([Vlaamse afsprakenkader NT2](#), 2020, p. 11).

Adviesverstrekking en begeleiding gebeurt via een gecoördineerde en geobjectiveerde intake: dat is een individueel gesprek waarbij vertrokken wordt vanuit de leervraag en de motivatie van een kandidaat-cursist. Tijdens de intake wordt ook gepeild naar aantal jaren scholing, talenkennis, leerbehoefte en verblijfsdocumenten. Daarnaast wordt informatie verzameld over de mogelijkheden en beperkingen van de kandidaat-cursist. Daarbij worden indien nodig een aantal aanvullende tests gedaan, met name een cognitieve-vaardigheidstest (COVAAR-test), een lees- en schrijftest en/of een instaptoets Nederlands ([Vlaamse afsprakenkader NT2](#), 2020, p. 12):

- **COVAAR-test:** De cognitieve vaardigheidstest of COVAAR-test is een redeneer- en leerproef die peilt naar de leervaardigheid van anderstalige nieuwkomers en die moet bepalen welk leertraject het meest geschikt is voor hen. Concreet wordt op basis van die test bepaald bij welke aanbieder (zie hoofdstuk 3) gealfabetiseerde anderstalige volwassenen hun opleiding NT2 het best volgen.
- **Lees- en schrijftest:** Via een lees- en schrijftest kan de alfabetiseringsgraad van een kandidaat-cursist worden bepaald. Dat gebeurt vooral bij twijfels over de alfabetiseringsgraad, bij kandidaat-cursisten van

wie de moedertaal in een ander alfabet dan het Latijnse alfabet wordt geschreven of bij kandidaat-cursisten die nauwelijks onderwijs hebben gevolgd.

- **Instaptoets NIVO:** Via de instaptoets NIVO worden elders verworven competenties inzake NT2 getest bij kandidaat-cursisten die zich willen inschrijven voor een opleiding NT2. Die instaptoets is voornamelijk bedoeld voor kandidaat-cursisten die al een woordje Nederlands spreken en zich voor het eerst willen inschrijven, of voor cursisten die een tijd geleden een cursus Nederlands gevolgd hebben en zich opnieuw willen inschrijven. Op basis van die instaptoets leveren de Agentschappen en het Huis 'bewijzen van instapniveau Nederlands' af.

Een dergelijke intake vindt vaak plaats voor aanvang van het NT2-traject, maar soms wordt ook *tijdens* het traject nog aan leervraagdetectie gedaan. De leervraag van een cursist kan immers veranderen door nieuwe inzichten, opportuniteiten of een wijziging in de persoonlijke situatie van een anderstalige cursist ([Vlaamse afsprakenkader NT2](#), 2020, p. 13).

De volledige intake moet leiden tot wat men de 'gewogen behoefte' van de kandidaat-cursist noemt: 'de meest realistische/wenselijke benadering van een behoefte van de kandidaat-cursist' (Vlaamse afsprakenkader NT2, 2020, p. 11). Om te komen tot die gewogen behoefte wordt ook rekening gehouden met wat er van de kandidaat-cursist verwacht wordt, bijvoorbeeld in het kader van inburgering (zie 2.4.). Zo wordt een advies geformuleerd en wordt de anderstalige doorverwezen naar het meest geschikte NT2-aanbod. De oriëntering is bindend wat instapniveau en snelheid van leren betreft ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 46/1; [Vlaamse afsprakenkader NT2](#), 2020, p. 12).

De Agentschappen hebben ook als opdracht gekregen om in te zetten op een uitgebreid aanbod aan oefenkansen Nederlands. Een van hun taken bestaat erin om Nederlandstaligen te stimuleren en te ondersteunen om oefenkansen Nederlands te organiseren. De Agentschappen, het Huis en in de Vlaamse Rand rond Brussel ook vzw De Rand ondersteunen organisatoren en vrijwilligers onder meer via advies, vormingen en uitlenen van materiaal. Alle initiatieven worden verzameld op de website [nederlandsoefenen.be](#).

2.4 Inburgering

De Vlaamse overheid wil dat mensen die zich vanuit het buitenland in Vlaanderen en Brussel vestigen, inburgeren om actief te kunnen deelnemen aan de samenleving.

2.4.1 Doelgroep, rechten en plichten

Tot de doelgroep van inburgering behoren alle vreemdelingen of in het buitenland geboren Belgen (met minstens één ouder die ook in het buitenland geboren is) met een wettig verblijf in België. Wie deel uitmaakt van de doelgroep inburgering heeft *recht* op een inburgeringstraject. Paragraaf 2.4.2.2. gaat dieper in op de inhoud van dat traject.

Vreemdelingen met een wettig verblijf die hier voor een tijdelijk doel verblijven, behoren niet tot de doelgroep. Sinds 1 maart 2022 zijn ook asielzoekers uitgesloten van de doelgroep inburgering, althans die asielzoekers die volgens geen enkele andere basis (zoals een humanitair visum) ingeschreven zijn in het rijksregister ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 26). Zodra een asielzoeker echter erkend wordt als vluchteling, behoort die wel tot de doelgroep inburgering. Asielzoekers die voor 1 maart 2022 reeds een inburgeringscontract (cf. 2.4.2.1) ondertekenden, mogen hun inburgeringstraject wel verderzetten (Agentschap Integratie en Inburgering 2022).

Een deel van de doelgroep van inburgering heeft niet alleen *recht* op dat inburgeringstraject, maar is inburgeringsplichtig en dus *verplicht* om het traject te volgen. Het gaat hier om nieuwkomers van buiten de Europese

Haroon is 24 jaar en komt uit Afghanistan. Hij volgde er 11 jaar onderwijs. Begin 2022 kwam hij als vluchteling naar Vlaanderen, en hij heeft intussen een verblijfsstatuut als erkend vluchteling. Hij hoopt in Vlaanderen een opleiding te volgen in de medische richting, misschien verpleegkunde of fysiotherapie. Hij weet nog niet precies wat er mogelijk is in Vlaanderen. Haroon behoort tot de verplichte doelgroep voor inburgering. Na de intake bij het Agentschap voor Integratie en Inburgering gaat Haroon beginnen aan zijn inburgeringstraject. Voor zijn lessen Nederlands schrijft hij zich in bij een CVO.

Unie (en jonger dan 65) die voor het eerst ingeschreven zijn in het rijksregister met een verblijfstitel voor meer dan drie maanden (zie Art. 27 van het [Inburgeringsdecreet](#) voor een gedetailleerde beschrijving van de profielen van verplichte inburgeraars). De verplichting tot inburgering ontstaat op de datum van eerste inschrijving in het rijksregister in een Vlaamse gemeente. Verplichte inburgeraars moeten zich maximaal 3 maanden na die eerste inschrijving bij een van de Agentschappen aanmelden voor een inburgeringstraject (al is in bepaalde omstandigheden uitstel van de termijn mogelijk, zie 2.4.2.4). De gemeente waar een inburgeraar voor het eerst wordt ingeschreven, informeert de persoon in kwestie over het inburgeringsbeleid en wijst die door naar de Agentschappen en het Huis. Die informeren de inburgeraar verder over het inburgeringstraject (zie 2.4.2) (zie [Inburgeringsdecreet](#), Art.27 §3, Art. 28 & Art. 34/5).

2.4.2 Het inburgeringstraject

Het [inburgeringstraject](#) is een vormingsprogramma op maat van anderstalige nieuwkomers. Het traject bestaat uit verschillende stappen en het programma is opgebouwd in verschillende onderdelen.

2.4.2.1 Inburgeringscontract

Om deel te kunnen nemen aan het inburgeringstraject moet een inburgeraar eerst een inburgeringscontract ondertekenen, waarmee die een engagement aangaat rond de verschillende pijlers van het traject. Artikel 34/2 van het [Inburgeringsdecreet](#) schrijft voor dat het inburgeringscontract de volgende vier elementen bevat:

1. een bepaling over de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
2. de onderdelen die behoren tot het inburgeringstraject van de inburgeraar (zie 2.4.2.2.), waarbij wordt aangegeven voor welke onderdelen de inburgeraar is vrijgesteld en voor welke niet;
3. de vermelding in welke specifieke cursus de inburgeraar wordt ingeschreven, voor minimaal één vormingspakket;
4. de termijn waarin het inburgeringstraject wordt afgerond, waarbij de duur van het vormingspakket Nederlands als tweede taal als termijn voor het volledige inburgeringstraject wordt gehanteerd.

Minimaal een van de twee vormingspakketten beschreven in 2.4.2.2 moet worden opgestart binnen 90 dagen na ondertekening van het inburgeringscontract. Er zijn echter uitzonderingen voor inburgeraars die werken of studeren en die hun werk of studies niet kunnen combineren met de vormingspakketten. Er gelden ook uitzonderingen voor wie om medische of persoonlijke redenen de termijn niet kan respecteren.

2.4.2.2 Inhoud inburgeringstraject

Het [inburgeringstraject](#) bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Een vormingspakket Maatschappelijke oriëntatie (MO):** Het pakket MO omvat een vormingspakket om het zelfstandige functioneren van de inburgeraar in België te verhogen. In het pakket wordt onder meer ingegaan op de rechten en plichten van inburgeraars in België, en op basiswaarden, normen en vaardigheden die inburgeraars nodig hebben om actief deel te nemen aan de samenleving.
De cursus MO wordt gegeven in een van de Agentschappen of het Huis en wordt in verschillende vormen (digitaal, zelfstudie) en op verschillende momenten (overdag, 's avonds, tijdens het weekend) aangeboden. Inburgeraars krijgen les in de moedertaal of in een contacttaal die ze goed beheersen. Inburgeraars slagen voor de cursus MO als ze slagen voor een standaardtest MO, georganiseerd door de Agentschappen. Inburgeraars kunnen de test afleggen in hun eigen taal of in een andere taal die ze goed begrijpen (Reglement test MO 2022a).
- **Een vormingspakket Nederlands als tweede taal (NT2):** Het pakket NT2 omvat NT2 Breakthrough/Waystage Richtgraad 1, en heeft dus als doel dat de inburgeraar het Nederlands beheerst op niveau A2 van het Europese Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK, zie 4.1.). Er is een uitzondering voor inburgeraars die een opleiding in het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal volgen (zie 3.1.): zij moeten het Nederlands ook verwerven op ERK-niveau A2, maar enkel voor de mondelinge vaardigheden.

Het pakket NT2 wordt aangeboden door een van de NT2-aanbieders in Vlaanderen of Brussel (cf. hoofdstuk 3). Om de doelstellingen van het vormingspakket NT2 te behalen, moet de inburgeraar slagen voor een certificerende taalttest op ERK-niveau A2. Inburgeraars die al voldoende Nederlands kennen, kunnen meteen een test afleggen, zonder eerst lessen te volgen. Wie al over een certificaat beschikt, hoeft geen test meer te doen.

- **Traject naar werk: inschrijving bij VDAB of Actiris:** Elke inburgeraar tussen 18 en 65 jaar die nog niet aan het werk is, moet zich inschrijven voor een traject naar werk bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) (Vlaanderen) of Actiris (Brussel). VDAB of Actiris peilt bij de inburgeraar naar motivatie, jobdoelen, korte- en langetermijnplannen en gaat samen met de inburgeraar op zoek naar een job.
Dit onderdeel van het inburgeringstraject is nieuw sinds 1 maart 2022, en geldt enkel voor wie op beroepsactieve leeftijd is en volgens de wet ook mag werken. Een inburgeraar voldoet aan deze doelstelling door zich maximaal 60 dagen na ondertekening van het inburgeringscontract in te schrijven bij VDAB of Actiris. Wie actief is op de arbeidsmarkt (ofwel bij ondertekening van het inburgeringscontract ofwel ten laatste 60 dagen erna), wordt vrijgesteld.
- **[wellicht vanaf januari 2023] Een participatie- en netwerktraject:** Het [participatie- en netwerktraject](#) is een traject op maat dat tot doel heeft om het sociaal netwerk en de participatie van de inburgeraar te versterken. Het gaat om een traject van minimaal 40 uur, en het kan verschillende activiteiten omvatten. Belangrijk is wel dat de activiteiten gebeuren in een Nederlandstalige context en dat ze de participatie op sociaal vlak bevorderen. Voorbeelden zijn buddyprojecten, taalstages, een stage bij een vereniging, bedrijf of organisatie, enz.
Dit traject gaat wellicht van start in januari 2023. Verplichte inburgeraars zullen vanaf dan ook het participatietraject moeten volgen, tenzij ze werken of studeren (bij de ondertekening van het inburgeringscontract of tijdens het inburgeringstraject). Niet-verplichte inburgeraars en verplichte inburgeraars die werken of studeren, krijgen ook de kans om het traject te volgen maar zijn daar niet toe verplicht.

Nisa is 28 jaar en komt uit Syrië. Zij kwam samen met haar twee zoontjes naar Vlaanderen om zich bij haar man te voegen, die al eerder naar Vlaanderen was gevlucht. Ze heeft daarvoor in Syrië een visumaanvraag voor gezinshereniging ingediend. In Syrië doorliep ze na de basisschool vier jaar hoger onderwijs. Daarna trouwde ze en bleef ze thuis om voor het gezin te zorgen. Nisa behoort tot de verplichte doelgroep voor inburgering. Zij wordt na de intake verwezen naar een inburgeringstraject. Het traject richt zich op het behalen van het niveau A2. Van Nisa wordt verwacht dat ze naast taallessen ook een vormingspakket Maatschappelijke Oriëntatie volgt en zich inschrijft voor een traject naar werk. Ze moet zich (vanaf januari 2023) ook engageren voor een participatie- en netwerktraject van minimaal 40 uur. Als ze geen werk vindt of geen opleiding volgt, moet ze binnen de twee jaar ook nog ERK-niveau B1 (mondeling) behalen.

Bovenstaande onderdelen maken deel uit van het inburgeringstraject. Inburgeraars kunnen echter worden vrijgesteld voor onderdelen van het inburgeringstraject. Dat is het geval wanneer ze de doelstellingen van dat onderdeel al hebben behaald. Voor aanvatting van het inburgeringstraject gaan de Agentschappen na welke onderdelen tot het inburgeringstraject van een inburgeraar behoren en welke doelstellingen al werden behaald ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 26 34/1).

2.4.2.3 Inburgeringsattest

Om een inburgeringsattest te krijgen, moeten de doelen van de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject behaald worden, zoals vermeld in het inburgeringscontract. Als het omwille van beperkte leercapaciteiten onmogelijk is de doelstellingen van de vormingspakketten te behalen, wordt een uitzondering voorzien. De inburgeraar krijgt dan geen inburgeringsattest, maar een 'Verklaring geleverde inspanningen tot het behalen van een inburgeringsattest' ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 27 §3, Art. 29-33, Art. 34/1). Dat kan enkel voor die inburgeraars die voldoende gemotiveerd waren en voldoende inspanningen leverden (Evaluatiereglement Nederlands 2022a; Reglement test MO 2022a,b).

2.4.2.4 Termijn inburgeringstraject

De verplichting tot inburgering ontstaat op de datum van eerste inschrijving in het rijksregister in een Vlaamse gemeente. Verplichte inburgeraars moeten zich maximaal drie maanden na die eerste inschrijving bij een van de Agentschappen aanmelden voor een inburgeringstraject. Uiterlijk dertig dagen na de aanmelding is duidelijk voor welke onderdelen het Agentschap een inburgeraar vrijstelt en uiterlijk negentig dagen na aanmelding ondertekent de inburgeraar het inburgeringscontract ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 27 §3). Het inburgeringstraject duurt vanaf de aanmelding bij een agentschap tot op het ogenblik dat de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject zijn behaald ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 29 §3). De duur van het vormingspakket Nederlands als tweede taal wordt daarbij als termijn voor het volledige inburgeringstraject gehanteerd ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 34/2).

Er kan uitstel voorzien worden in de termijn voor aanmelding, de termijn voor ondertekening of de termijn voor het opstarten van een van de vormingspakketten. Dat kan voor inburgeraars die door hun werk of studies niet in staat zijn het inburgeringstraject te volgen of die om medische of persoonlijke redenen de termijn niet kunnen respecteren ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 27 §3, Art. 34/1 §3, §4).

2.4.2.5 Trajectbegeleiding

Artikel 34 van het [Inburgeringsdecreet](#) schrijft voor dat het inburgeringstraject ondersteund wordt door individuele trajectbegeleiding op maat. Van bij de start van het inburgeringstraject krijgen inburgeraars een vaste trajectbegeleider, die inburgeraars door het traject gidst en de juiste informatie of hulp verstrekt. De trajectbegeleider doet dat in de praktijk in de taal van de inburgeraars, in een andere taal die ze kennen of – wanneer nodig – met behulp van een tolk.

2.4.2.6 ERK-niveau B1 mondeling 24 maanden na afloop inburgeringstraject

Sinds maart 2022 zijn verplichte inburgeraars na het behalen van het inburgeringstraject ook verplicht om binnen de 24 maanden over een taalvaardigheid van het Nederlands te beschikken die overeenstemt met ERK-niveau B1 mondeling. Die verplichting geldt echter enkel voor inburgeraars die tot de beroepsactieve leeftijd behoren en niet kunnen aantonen dat ze 6 maanden hebben gewerkt of gestudeerd in de 24 maanden na het uitreiken van het inburgeringsattest.

Inburgeraars die ernstig ziek zijn, een mentale of fysieke handicap hebben of over beperkte leercapaciteiten beschikken en daardoor blijvend niet kunnen voldoen aan de verplichting, worden vrijgesteld van de verplichting. Er is een uitstelregeling voor inburgeraars die om medische of persoonlijke redenen tijdelijk niet kunnen voldoen aan de verplichting ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 34/5).

2.4.2.7 Kostprijs inburgeringstraject

In Art. 30 en Art. 46/2 van het [Inburgeringsdecreet](#) is te lezen dat deelname aan de vormingspakketten MO en NT2 afhankelijk wordt van de eenmalige betaling van een retributie. De Vlaamse Regering zal het bedrag van de retributie vaststellen en de nadere modaliteiten van die retributie bepalen. Deelname aan de testen MO en NT2 wordt eveneens afhankelijk van de betaling van een retributie. Op het moment van schrijven wordt nog geen retributie gevraagd, en is er ook kritiek op de invoering ervan (zie De Morgen 10/10/2022a,b).

2.4.2.8 Sanctionering

Inburgeraars behouden hun hoedanigheid van *verplichte* inburgeraar zolang ze niet voldaan hebben aan de verplichtingen die deel uitmaken van hun inburgeringstraject. Dit wordt de 'blijvende verplichting' genoemd ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 27 §1). Wanneer de situatie van een inburgeraar wijzigt, bijvoorbeeld omdat die verhuist naar Wallonië of Brussel of de leeftijd van 65 heeft bereikt, kan de verplichting vervallen.

Sinds 1 maart 2009 kunnen aan *verplichte* inburgeraars geldboetes worden opgelegd wanneer ze hun verplichtingen niet nakomen. Op 1 maart 2022 zijn de inbreuken en boetes gewijzigd ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 39 en 40). Dat betekent dat er andere inbreuken en boetes van toepassing zijn voor wie vóór 1 maart 2022 ingeschreven was in het rijksregister (zie Agentschap Integratie & Inburgering 2022, p. 42).

Concreet kunnen vandaag sancties worden opgelegd wanneer een *verplichte* inburgeraar (1) zich niet (tijdig) aanmeldt bij het agentschap, (2) de doelstellingen van een of meerdere voor die inburgeraar verplichte onderdelen van het inburgeringstraject niet heeft bereikt, (3) niet regelmatig heeft deelgenomen aan de vormingspakketten MO en NT2 of (4) het ERK-niveau B1 niet heeft behaald binnen 24 maanden na het behalen van het inburgeringsattest. Binnen de twee jaar nadat de inbreuk werd vastgesteld, kan een administratieve geldboete worden opgelegd. *Rechthebbende* inburgeraars kunnen sinds 1 maart 2022 niet meer worden beboet, ook niet wanneer ze voor 1 maart 2022 hun inburgeringscontract ondertekenden ([Inburgeringsdecreet](#), Art. 39 en 40).

2.4.3 Inburgering in Brussel

In het tweetalige Brussel wijkt de regelgeving voor inburgeraars enigszins af van die in Vlaanderen. Wie ingeschreven is in het vreemdelingenregister kan kiezen voor een inburgeringstraject met een component Nederlands of een component Frans. Voor wie voor Nederlands kiest, verloopt het onthaal in Brussel via Bon, het Brusselse onthaalbureau voor inburgering. Bon hoort bij het Agentschap Integratie en Inburgering.

Het inburgeringstraject bestaat in Brussel net als in Vlaanderen uit een cursus MO en een cursus NT2. Het traject naar werk en het participatietraject maken in Brussel geen deel uit van het inburgeringstraject, maar inburgeraars kunnen het wel volgen.

Het inburgeringstraject is nog maar sinds 1 juni 2022 [verplicht](#) voor een deel van de doelgroep inburgering in Brussel. Die [doelgroep](#) komt min of meer overeen met die in Vlaanderen, met dat verschil dat voor Brussel de verplichting vervalt voor die vreemdelingen die bij hun eerste inschrijving in Brussel al meer dan 3 jaar wettig in België verblijven.

Aan het inburgeringstraject in Brussel is voldaan als de inburgeraar aan elk onderdeel van het vormingsprogramma regelmatig heeft deelgenomen. Regelmatige deelname (80% deelname aan elk onderdeel) volstaat dus om te voldoen aan de [verplichting tot inburgering](#). De inburgeraar ontvangt dan een bewijs van regelmatige deelname als bewijs van beëindiging. Brussel legt ook een termijn op van 18 maanden (na aanmelding en ondertekening van het inburgeringscontract) om het inburgeringstraject te behalen (al zijn er ook in Brussel verschillende gronden waarop een inburgeraar [uitstel](#) kan krijgen).

2.5 Andere taalvereisten

Zoals hierboven beschreven, is een van de voornaamste redenen waarom sommige anderstaligen Nederlands *moeten* leren, het feit dat het deel uitmaakt van hun inburgeringstraject. Soms worden anderstaligen echter ook verplicht Nederlands te leren (of daar althans een inspanning toe te leveren) in het kader van (1) de taalkennisvereiste voor (kandidaat-)huurders van een sociale woning, (2) een door de VDAB erkend traject naar werk voor anderstalige werkzoekenden of (3) een begeleidingstraject bij een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). In die gevallen bepalen respectievelijk de sociale huisvestingsmaatschappij of het sociaal verhuurkantoor, de VDAB en het OCMW in samenspraak met de anderstalige zelf de invulling van het NT2-traject ([Vlaamse afsprakenkader NT2](#), 2020, p. 6). Kennis van het Nederlands is ook een voorwaarde voor hogere studies in het Nederlands in Vlaanderen.

- **Taalkennisvereiste sociale woning:** Tot 2017 werd de huur van een sociale woning in Vlaanderen gekoppeld aan de inburgeringsvoorwaarde. Sinds oktober 2017 zijn die twee losgekoppeld van elkaar. Huurders van een sociale woning zijn dus niet langer verplicht een inburgeringstraject te volgen om er te kunnen blijven wonen, maar ze moeten sinds oktober 2017 wel over een [taalvaardigheid beschikken die overeenstemt met ERK-niveau A1](#) ([Decreet wijziging Vlaamse Wooncode](#), Art. 2, zie ook [Vlaamse Codex Wonen 2021](#), Art 6.20). Binnen het jaar nadat de huurovereenkomst gestart is, moet een sociale huurder dat niveau kunnen aantonen. Wie het taalniveau niet haalt, kan een administratieve geldboete krijgen. Een ontbinding van het huurcontract is echter uitgesloten. Er gelden voor deze taalkennisvereiste uitzonderingen voor huurders die er door ziekte, handicap of beperkte cognitieve vaardigheden niet aan kunnen voldoen. Huurders die omwille van beroepsmatige, medische of persoonlijke redenen of door een gebrek aan geschikt aanbod niet aan de vereisten kunnen voldoen, krijgen een jaar uitstel.

- **Traject naar werk VDAB:** Zoals in 2.4.2 beschreven is een traject naar werk sinds kort voor anderstalige werkzoekenden een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject. Anderstaligen die niet inburgeringsplichtig zijn, maar wel op zoek naar een job kunnen zich ook rechtstreeks bij VDAB inschrijven als werkzoekende en een dergelijk traject volgen. In het kader daarvan kan aan die groep ook sterk geadviseerd worden om Nederlands te leren, om hun kansen op werk te vergroten.
- **Begeleidingstraject OCMW:** Om recht te hebben op een leefloon worden geen taalvoorwaarden opgelegd, maar een OCMW kan de betrokkene wel opleggen om taallessen te volgen om de kansen op de arbeidsmarkt te verhogen en werkbereidheid aan te tonen (werkbereidheid is *wel* een van de voorwaarden om een leefloon te krijgen). Voor anderstaligen kunnen lessen NT2 ook deel uitmaken van een activeringstraject bij OCMW. Het taaltraject loopt dan tot de cliënt ERK-niveau A2 heeft behaald.
- **Hoger onderwijs:** Wie een Nederlandstalige opleiding wil volgen in Vlaanderen, moet ofwel beschikken over een diploma uitgereikt binnen de Vlaamse Gemeenschap of kunnen aantonen over [voldoende kennis van het Nederlands te beschikken](#). Dat kan via een certificaat van een erkend taleninstituut (als bewijs van slagen voor een NT2-module aan dat instituut) of via een taaltest. De meeste Nederlandstalige opleidingen vragen kennis van het Nederlands op ERK-niveau B2, maar er zijn ook opleidingen (bijvoorbeeld talenopleidingen zoals Taal- en Letterkunde of Toegepaste Taalkunde) die ERK-niveau C1 verwachten.

3 Formele NT2-aanbod in Vlaanderen

Er zijn verschillende NT2-aanbieders in Vlaanderen, elk met hun eigen aanpak en doelpubliek. Deze tekst besteedt aandacht aan het door de Vlaamse overheid erkende, gesubsidieerde en/of gefinancierde NT2-aanbod: Ligo Centra voor Basiseducatie (3.1), Centra voor volwassenenonderwijs (3.2), Universitaire talencentra (3.3), VDAB, Actiris en Syntra (3.4).² Daarnaast zijn er ook nog privétalenscholen die lessen NT2 aanbieden, maar die komen in deze tekst niet aan bod.

Bij de meeste van de NT2-aanbieders is er veel variatie in lesfrequentie (aantal lestijden per week), lesmoment (voormiddag, namiddag, avond, weekend), locatie (verspreid over Vlaanderen en Brussel) en onderwijsvorm (contactonderwijs, afstandsonderwijs, zelfstudie, gecombineerd traject), om zo een behoeftegericht en behoeftegedkend aanbod te kunnen garanderen voor anderstaligen in Vlaanderen. Wat het hele NT2-aanbod in Vlaanderen wel gemeen heeft, is dat het modulair georganiseerd is. Alle opleidingen worden ook georganiseerd conform de opleidingsprofielen die door de Vlaamse regering zijn vastgelegd (De Niel et al. 2016: 62).

3.1 Ligo Centra voor Basiseducatie

Ligo Centra voor Basiseducatie (CBE) richten zich op volwassen anderstaligen die trager leren of anderstaligen die het Latijnse schrift nog moeten leren. Die anderstaligen die er terecht kunnen, zijn laaggeschoold en beschikken maximaal over een diploma beroepssecundair onderwijs.

² Dat aanbod wordt op de website van Agll helder gevisualiseerd in de vorm van een [ERK-berg](#) voor de mondelinge en de schriftelijke vaardigheden.

Milka is 43 jaar en komt uit Eritrea. Zij had in Eritrea niet de kans om naar school te gaan. Zij is als erkend vluchteling in Vlaanderen en is inburgeringsplichtig. Bij de intake wordt vastgesteld dat Milka in haar eerste taal niet kan lezen en schrijven. Zij heeft dus een dubbele taak: ze moet de Nederlandse taal leren en ze moet leren lezen en schrijven in die nieuwe taal. Milka volgt een module alfabetisering NT2 in een Ligo Centrum voor Basiseducatie in haar buurt.

Ligo biedt op dit moment enkel modules aan binnen Richtgraad 1: ERK-niveau A1 en A2 (cf. [de opleidingsprofielen NT2 binnen basiseducatie](#)). Daarnaast biedt Ligo ook alfabetiseringsmodules aan specifiek voor die cursisten die het Latijnse schrift nog moeten leren (cf. de [opleidingsprofielen Alfa NT2](#)). Om binnen Ligo een ERK-niveau te doorlopen (bijvoorbeeld A1), volgt een cursist standaard 240 uur les. De ERK-niveaus worden bij Ligo echter nog eens opgedeeld in verschillende modules, van 60 of 120 uur.

Vanaf een nog nader te bepalen moment zal Ligo ook ERK-niveau B1 mondeling uit Richtgraad 2 aanbieden (zie [Decreet volwassenenonderwijs](#), Art. 5 §1). Dat is het gevolg van de beslissing om verplichte inburgeraars binnen de 24 maanden na het behalen van het inburgeringsattest ERK-niveau B1 te laten behalen (zie 2.4.2).

3.2 Centra voor Volwassenenonderwijs

Wellicht de grootste aanbodverstrekker NT2 in Vlaanderen vormen de centra voor volwassenenonderwijs (CVO). Zij hebben een erg divers aanbod NT2 op het vlak van taalniveau en intensiteit: ze bieden lessen aan van ERK-niveau A1 tot en met ERK-niveau C1. Vaak komen in ERK-niveau A1 en A2 alle vaardigheden samen aan bod; vanaf ERK-niveau B1 worden doorgaans aparte modules aangeboden voor de mondelinge vaardigheden (spreken en luisteren) enerzijds en de schriftelijke vaardigheden (schrijven en lezen) anderzijds. CVO's bieden ook verschillende trajecten aan: standaardtrajecten (doorgaans 120 uur les per niveau), verlengde trajecten (180 uur les) voor cursisten die wat meer tijd nodig hebben en verkorte trajecten (80 uur les) voor snelle leeders.

CVO's kunnen ook een opleidingsaanbod organiseren in de vorm van open modules ([Decreet volwassenenonderwijs](#), Art. 25bis). Het aanbod verschilt sterk tussen CVO's onderling. In verschillende CVO's worden bijvoorbeeld NT2-cursussen aangeboden waarin gefocust wordt op taalondersteuning in functie van theoretische rijlessen of computerlessen. Daarnaast worden ook cursussen ingericht waarin Nederlands leren gecombineerd wordt met het behalen van een specifiek diploma, bijvoorbeeld begeleider in de kinderopvang, zorgkundige, magazijnmedewerker, polyvalent verkoper. Doorgaans wordt voor die trajecten al enige voorkennis Nederlands verwacht.

3.3 Universitaire talencentra

De universitaire talencentra (UTC's) bieden net als de CVO's taallessen aan van ERK-niveau A1 tot en met C1. Ze richten zich op hoogopgeleiden, die aan een relatief hoog tempo (tussen 45 en 90 uur les per module) Nederlands leren. Het tempo is enigszins vergelijkbaar met een verkort traject in een CVO. Van starters wordt een zekere ervaring in het leren van (West-Europese) talen verwacht. In Vlaanderen zijn er vier UTC's die NT2-cursussen aanbieden. Verschillende universiteiten en universitaire talencentra bieden daarnaast nog opleidingen NT2 aan specifiek voor uitwisselingsstudenten of als voorbereiding op een Nederlandstalige opleiding in het hoger onderwijs.

Xue is 20 en gaat studeren in Leuven. Zij gaat een Engelstalige opleiding psychologie doen, maar wil toch graag Nederlands leren om zich in het dagelijks leven verstaanbaar te kunnen maken. Zij schrijft zich in voor een beginnerscursus bij het universitaire talencentrum in Leuven. De cursus brengt haar in acht weken naar niveau A1.

3.4 VDAB, Actiris en Syntra

VDAB, Actiris en Syntra bieden ook lessen Nederlands aan. Het gaat dan meer specifiek om opleidingen Nederlands voor werkzoekenden en werknemers, vaak als aanvulling op een beroepsopleiding of werkervaring.

4 Taalniveaus en toetsing

4.1 Taalniveaus

In deze tekst werd al verschillende keren gesproken over het [Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen](#) (ERK) en de bijhorende taalniveaus. In het NT2-onderwijs spelen die taalniveaus een belangrijke rol.

Het ERK onderscheidt zes niveaus van taalbeheersing: A1, A2, B1, B2, C1 en C2. Met A1 en A2 wordt verwezen naar *basisgebruikers* van een taal, taalgebruikers op B1- en B2-niveau worden *onafhankelijke taalgebruikers* genoemd en taalgebruikers op C1- en C2-niveau *vaardige taalgebruikers*. Meer gedetailleerde informatie over wat dat precies inhoudt, is te lezen in het ERK en de later verschenen aangevulde uitgave (Nederlandse Taalunie, 2008; 2022). De aangevulde uitgave onderscheidt zich overigens van het ERK doordat het ook een niveau pre-A1 toevoegt, onder het A1-niveau.

Het leergebied alfabetisering NT2 bevat taaltrajecten waarin Nederlands leren gecombineerd wordt met aanleren van het Latijnse schrift. Dat wordt in Vlaanderen enkel aangeboden bij Ligo (3.1). Het ERK wordt daar ook gevolgd, maar de indeling in niveaus wijkt enigszins af van de indeling die CVO's en UTC's hanteren. Wie meer wil weten, kan de [opleidingsprofielen Alfa NT2](#) raadplegen.

4.2 Toetsing taalniveaus

Anderstaligen kunnen op verschillende manieren aantonen over welk niveau Nederlands ze beschikken. Dat kan ten eerste via een certificaat van een erkend taleninstituut dat een anderstalige krijgt na slagen voor een cursus aan dat instituut (cf. hoofdstuk 3).³ Wie niet over een (recent) certificaat beschikt, maar zich wil inschrijven voor een cursus NT2, kan een instaptoets afleggen (cf. 2.3) en zo een bewijs van instapniveau Nederlands krijgen. Zo'n instaptoets is verplicht wanneer de cursist een periode geen Nederlands meer heeft gevolgd en opnieuw lessen wil volgen, maar kan ook wanneer er indicaties zijn dat het niveau van de cursist in tussentijd is veranderd. Daarnaast kan een anderstalige ook een taaltest afleggen. De volgende tests worden erkend in Vlaanderen (Evaluatiereglement Nederlands 2022a,b):

- Een **certificerende taaltest** bij de Agentschappen of het Huis. Zij nemen testen af voor niveau A1, A2, B1 en B2. De volledige test bestaat uit vier componenten: lezen, luisteren, schrijven, spreken. De taaltest toetst kennis binnen het publieke of professionele domein (Reglement certificerende test Nederlands 2022).
- [Taaltest NT2 van Selor](#), het selectiebureau van de federale overheid. De testen worden georganiseerd door Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning: zij organiseren testen op B1-, B2- en C1-niveau voor de vaardigheden lezen, luisteren, schrijven en spreken.
- De [Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen](#) (ITNA), een taalvaardigheidstoets die werd ontwikkeld door vier Vlaamse universiteiten en ook aan die universiteiten kan worden afgelegd. Met de ITNA kan minimaal een B2-certificaat behaald worden, of na een bijkomende test een C1-certificaat.
- Het [Certificaat Nederlands als Vreemde Taal](#) (CNaVT): CNaVT is verantwoordelijk voor toetsing en certificering van leeders die het Nederlands als vreemde taal leren. Het is een project van de Nederlandse Taalunie dat in Vlaanderen wordt uitgevoerd aan het Centrum voor Taal en Onderwijs in Leuven en in Nederland aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Het CNaVT heeft vijf examens ontwikkeld, die vier vaardigheidsniveaus omvatten (van A2 tot C1) en tot het maatschappelijke, zakelijke of educatieve domein behoren.

³ De certificaten die CVO's uitreiken worden echter niet overal aanvaard (bijvoorbeeld door sommige [hogeronderwijsinstellingen als toelatingsvoorwaarde voor een opleiding](#)).

- Ook de **Staatsexamens NT2** (Programma I of Programma II) of het **Inburgeringsexamen uit Nederland** worden erkend in Vlaanderen.

Op het moment van schrijven wordt in Vlaanderen nog niet gewerkt met gestandaardiseerde testen NT2. In de loop van de komende jaren zouden die testen er wel komen voor alle opleidingen in het volwassenenonderwijs (maar wel beperkt tot ERK-niveaus A1, A2 en B1). Er heerst op beleidsniveau het idee dat er te veel verscheidenheid is in de testen tussen de verschillende onderwijsnetten en -koepels en gestandaardiseerde testen moeten daar verandering in brengen. Er is echter nog veel onduidelijkheid over hoe de test er precies zal uitzien, wanneer die exact zal ingevoerd worden en hoe concreet zal worden omgegaan met inburgeraars die omwille van beperkte leercapaciteiten niet kunnen slagen voor zo'n test.

Referenties

- Agentschap Integratie en Inburgering 2022: Juridische afbakening van de doelgroep van inburgering in Vlaanderen en Brussel volgens het Vlaamse inburgeringsbeleid (1 maart 2022). Geraadpleegd op 10 oktober 2022 via <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privatrecht/inburgering/inburgering-in-vlaanderen/recht-op-inburgering-in-vlaanderen>.
- Decreet wijziging Vlaamse Wooncode = Vlaamse Overheid (10/03/2017). Decreet tot wijziging van artikel 92, 93, 95, 98 en 102bis van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode. Geraadpleegd op 14 oktober 2022 via https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2017031010&table_name=wet.
- Decreet volwassenenonderwijs = Vlaamse Overheid (15/06/2007). Decreet betreffende het volwassenenonderwijs. Geraadpleegd op 15 september 2022 via <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13914#240573>.
- De Morgen (10/10/2022a) = Kelepouris, Stavros & Samira Atillah (10/10/2022a). Sector naar rechter tegen betalende inburgering. Geraadpleegd op 14 oktober 2022 via <https://www.demorgen.be/nieuws/sector-naar-rechter-tegen-betalende-inburgering~b8c88c4d/>
- De Morgen (10/10/2022b) = Atillah, Samira (10/10/2022b). 'Dit heeft een negatieve impact op de samenleving': waarom inburgering niet langer gratis is. Geraadpleegd op 14 oktober 2022 via <https://www.demorgen.be/nieuws/dit-heeft-een-negatieve-impact-op-de-samenleving-waarom-inburgering-niet-langer-gratis-is~b4cc3943/>
- De Niel, Heidi, Devlieger, Mieke, Lambrechts, Dirk, Mertens, Els, Meulewaeter, Marjan, Steverlyncx, Carine & Marie-Rose Van Nooten (2016). OP(-)MAAT. Een onderzoek naar de behoeftegedektheid en de behoeftegerichtheid van het NT2-aanbod in Vlaanderen. Onderwijsinspectie. Geraadpleegd op 20 oktober 2022 via <https://www.vlaanderen.be/publicaties/op-maat-een-onderzoek-naar-de-behoeftegedektheid-en-de-behoeftegerichtheid-van-het-nt2-aanbod-in-vlaanderen>.
- Evaluatiereglement Nederlands (2022a) = Agentschap Integratie & Inburgering, Atlas, In-Gent & Huis van het Nederlands Brussel (2022). Evaluatiereglement Nederlands: verplichte inburgeraar. Geraadpleegd op 15 oktober 2022 via <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/inburgeringstraject-en-cursus-maatschappelijke-orientatie/documenten-in-het-kader-van-inburgering>
- Evaluatiereglement Nederlands (2022b) = Agentschap Integratie & Inburgering, Atlas, In-Gent & Huis van het Nederlands Brussel (2022). Evaluatiereglement Nederlands: rechthebbende inburgeraar. Geraadpleegd op 15 oktober 2022 via <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/inburgeringstraject-en-cursus-maatschappelijke-orientatie/documenten-in-het-kader-van-inburgering>
- Inburgeringsdecreet = Vlaamse overheid (07/06/2013). Decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Geraadpleegd op 15 september 2022 via <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1023121.html>.
- Nederlandse Taalunie (2008). Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen. Geraadpleegd op 19 oktober 2022 via <https://taalunie.org/publicaties/34/gemeenschappelijk-europees-referentiekader-voor-moderne-vreemde-talen>.
- Nederlandse Taalunie (2022). Gemeenschappelijk Europees referentiekader voor talen: Leren, onderwijzen, beoordelen. Aangevulde uitgave. Geraadpleegd op 30 november 2022 via <https://taalunie.org/publicaties/216/gemeenschappelijk-europees-referentiekader-voor-talen-leren-onderwijzen-beoordelen>.
- Reglement certificerende test Nederlands (2022) = Agentschap Integratie & Inburgering, Atlas, In-Gent & Huis van het Nederlands Brussel (2022). Reglement certificerende taalttest Nederlands: 1 maart 2022 tot 31 augustus 2022. Geraadpleegd op 15 oktober 2022 via <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/inburgeringstraject-en-cursus-maatschappelijke-orientatie/documenten-in-het-kader-van-inburgering>
- REGLEMENT TEST MO (2022A) = AGENTSCHAP INTEGRATIE & INBURGERING, ATLAS, IN-GENT & HUIS VAN HET NEDERLANDS BRUSSEL (2022). REGLEMENT TEST NA CURSUS MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE (MO). GERAADPLEEGD OP 12 OKTOBER 2022 VIA [HTTPS://WWW.INTEGRATIE-INBURGERING.BE/NL/WAT-KUNNEN-WE-VOOR-JOU-DOEN/INBURGERINGSTRAJECT-EN-CURSUS-MAATSCHAPPELIJKE-ORIENTATIE/DOCUMENTEN-IN-HET-KADER-VAN-INBURGERING](https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/inburgeringstraject-en-cursus-maatschappelijke-orientatie/documenten-in-het-kader-van-inburgering).

Reglement test MO (2022b) = Agentschap Integratie & Inburgering, Atlas, In-Gent & Huis van het Nederlands Brussel (2022). Reglement test voor vrijstelling maatschappelijke oriëntatie (MO). Geraadpleegd op 12 oktober 2022 via <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/inburgeringstraject-en-cursus-maatschappelijke-orientatie/documenten-in-het-kader-van-inburgering>.

Statistiek Vlaanderen (2022). Nederlands voor anderstaligen (NT2) goed voor 37% inschrijvingen volwassenenonderwijs. Geraadpleegd op 21 november 2022 via <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/schoolbevolking-volwassenenonderwijs#nederlands-voor-anderstaligen-nt2-goed-voor-37percent-inschrijvingen-volwassenenonderwijs>.

Vlaamse Afsprakenkader NT2 (2020) = Agentschap Integratie & Inburgering, Atlas, In-Gent & Huis van het Nederlands Brussel (2020). Vlaams afsprakenkader NT2. Goedgekeurd op Vlaams NT2-overleg. Geraadpleegd op 10 oktober 2022 via <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/ondersteuning-voor-je-organisatie-of-lokaal-bestuur/publicaties/afsprakenkader-nt2#vlaams>.

Vlaamse Codex Wonen (2021) = Vlaamse overheid (17/07/2020). Gecodificeerd Decreet over het Vlaamse woonbeleid, gecodificeerd op 17 juli 2020 (citeeropschrift: 'Vlaamse Codex Wonen van 2021'). Geraadpleegd op 14 oktober 2022 via <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1033810&datum=&geannoteerd=false&print=false#H1099906>.

Geraadpleegde websites

[https://shp.gent.be/sites/draaiboeksd/Paginas/Leefloon-\(Equivalent\)---Toekenningsvoorwaarden---Situering-en-overzicht.aspx](https://shp.gent.be/sites/draaiboeksd/Paginas/Leefloon-(Equivalent)---Toekenningsvoorwaarden---Situering-en-overzicht.aspx), geraadpleegd op 13 oktober 2022 (Intern document OCMW Gent).

<https://shp.gent.be/sites/draaiboeksd/Paginas/Taalniveaus.aspx>, geraadpleegd op 13 oktober 2022 (Intern document OCMW Gent).

<https://www.agii.be/nieuws/wijziging-vlaams-inburgeringsdecreet-wat-verandert>, geraadpleegd op 11 oktober 2022.

<https://www.vdab.be/werken-als-nieuwkomer>, geraadpleegd op 12 oktober 2022.

Ik (Chloé Lybaert) dank Kaatje Dalderop, Emmely Denoo, Heleen Rijckaert, Jan Strybol en Leonie Wulfange voor hun nuttige commentaar op een eerdere versie van deze tekst. Alle resterende tekortkomingen zijn mijn verantwoordelijkheid.